

Slovenski dom

Štev. 130

V Ljubljani, ponedeljek, 9. junija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Sosvet Ljubljanske pokrajine sprejet pri Duceju

Nov dokaz skrbi Italije za Ljubljansko pokrajino

Rim, 9. jun. s. Slovensko odposlanstvo, ki je pod vodstvom ljubljanskega Visokega Komisarja Ekse. Graziolija v soboto dopoldne dopotovalo v Rim, se je v soboto najprej poklonilo grobovom vladarjev v Panteonu, pred spomenikom Neznanega junaka ter na Kapitolu pred spomenikom padlih fašistovskih borec. Nato so si ogledali najvažnejše novejšo pridobitve in javna dela v Rimu.

Včeraj dopoldne ob pol 12 pa je bil sosvet z ljubljanskim županom dr. Adlešičem sprejet pri Duceju. Člane sosveta je Mussoliniju predstavil Visoki Komisar Ekse. Grazioli, ki je ob tej priliki imel naslednji govor:

Nagovor Ekselence Graziolija

DUCE!

Izredna čast, katero ste izkazali meni in članom sveta, je visoko odlikovanje za vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine, katero v tem vidu nov dokaz Vaše velikodušne dobrohotnosti ter je v svoji duši za to globoko hvaležno. Dovolite Duce, da v Vaši navzočnosti potrdim popolno lojalno sodelovanje, katero sem našel pri prebivalstvu v izpolnjevanju vladnih dolžnosti, ki ste mi jih zaupali. Te dolžnosti so bile in bodo izpolnjene s popolno avtoriteto in odločnostjo in neupogljivo fašistično pravičnostjo pri delu za blagor prebivalstva za povzdigo vseh strok kulture, socialnega in gospodarskega življenja pokrajine v okviru Velikega Fašističnega Imperija, ki ste ga vi ustvarili ter v popolni pokorščini ukrepov, katere ste Vi izdali.

Zdaj, ko je urejeno redno življenje v pokrajini, naše delovanje stremi posebno za industrijskim in zlasti poljedelskim razvojem tega ozemlja, zakaj sama pokrajina namerava dati čimprej, v kolikor dopuščajo človeške možnosti, svoj aktivni prispevek v okviru nacionalno gospodarskega življenja. Javna dela, ki ste jih Vi, Duce, odredili, rešujejo na eni strani vprašanja temeljne važnosti za življenje prebivalstva, z druge strani pa s svojim veličastnim programom nudijo možnost zaposlitve in ustvarjajo zadovoljstvo v delovnem ljudstvu.

Izjava svetnika dr. Natlačena

Nato je dr. Natlačen prebral v italijanskem in v slovenskem jeziku naslednjo izjavo:

DUCE!

Dovolite mi, da se Vam kot tolmač članov sosveta in vsega slovenskega prebivalstva Ljubljanske Pokrajine zahvalim za visoko čast, ki ste nam jo izkazali s tem, da ste nam dali izredno priliko, da moremo osebno ponoviti izraze iskrene in spoštljive vdanosti in popolne lojalnosti vsega prebivalstva.

DUCE!

Globoka je in bo hvaležnost našega naroda za plemenite ukrepe, ki ste jih, prešinjene s toliko človečansko in rimsko pravičnostjo, storili zanj in mu s tem dali možnost za razvoj kulture in gospodarskega napredka v naročju velike Fašistične Italije. Ko boste blagovolili počastiti našo provinco s svojim visokim obiskom, Vam bo naš narod vesel in s ponosom izrazil svoja čustva.

DUCE!

Tudi Vaše odredbe se z naglico rešujejo v naši pokrajini. To so vprašanja, ki so skozi dolga leta čakala rešitve. Ko Vam ponovno zagotavljam svojo globoko hvaležnost, si upam izraziti nado, da ne boste Slovincem nikdar odrekli naklonjenosti svojega varstva.

Na pozdravna nagovora je odgovoril Duce, ki je v daljšem izjavljanju dal nova politična, upravna in gospodarska navodila za rešitev vseh vprašanj, ki se tičejo Ljubljanske Pokrajine in njenega prebivalstva ter s tem še enkrat proprijeto pokazal vse svoje razumevanje za slovenske potrebe in svojo naklonjenost do Ljubljanske Pokrajine in njenega prebivalstva.

Slovinci pri Duceju

V kratkem času, kar je del slovenskega ozemlja pod oblastjo velike Italije, je prebivalstvo v njem v nagli vrsti doživelo več dogodkov, ki jih po pravici lahko imenujemo zgodovinske in za trajno zapisane v zgodovini naše usode.

Prvi dogodek je bil razglas o vključitvi tega dela slovenskega ozemlja v državno telo Italije ter o ustanovitvi avtonomne Ljubljanske Pokrajine z najvišjem zagotovilom, da bo velika Italija upoštevala narodno, jezikovno in kulturno izročilo slovenskega naroda. S tem zgodovinskim Ducejevim ukrepom je bila za slovensko ljudstvo končana vojna ter moreča nejasnost glede bodoče usode tega dela našega ozemlja, čigar ljudstvo je do tedaj po pravici trepetalo v negotovosti.

Drugi tak dogodek je bil Ducejev ukrep o velikih javnih delih v Sloveniji. S tem je bila zagotovljena rešitev perečega in od dne do dne bolj kritičnega vprašanja o delu, zaslužku in kruhu velikega odstotka prebivalstva, hkratu pa dano vsemu ljudstvu stvarno upanje na lepšo in boljše gospodarsko bodočnost. Ta ukrep je bil tudi dokaz, da najvišje obljube in zagotovila, izražena v ustavi za avtonomno Ljubljansko Pokrajino, niso samo obljube, temveč da jih bo velika Italija z enako naglostjo in pripravljenostjo, kakor jih je izdala, tudi izvajala in spreminjala v dejanja. Moralni uspeh tega ukrepa je bil prav tako velik kakor strogo stvaren, zakaj vzbudil je v ljudstvu novo prepričanje in novo vero.

Tretji dogodek, ki ga lahko prištejemo v vrsto omenjenih, pa je včerajšnji sprejem sosveta Ljubljanske Pokrajine pri Duceju. V dobrem mesecu dni po razglasitvi ustave in po ureditvi avtonomne Ljubljanske Pokrajine je Duce v svoji daljnovidnosti in uvidevnosti smatral za umestno, da pokliče k sebi zastopnike slovenskega prebivalstva in njegovih produktivnih stanov, kakor jih predstavlja sosvet avtonomne Ljubljanske Pokrajine.

Naglica, s katero je Duce poleg vsega drugega hotel stopiti tudi v osebni stik z zastopniki slovenskega prebivalstva, sprejem teh zastopnikov pri Mussoliniju, Ducejeve izjave in navodila za plodno in uspešno delo v korist prebivalstva, vse dokazuje zgovorneje vse od besedi, kakšni so nameni in kakšna bo po teh namelih bodočnost, ki jo je Utemeljitelj namenil in jo bo tudi ustvaril najmlajši pokrajini svojega Imperija. Sprejem slovenskih zastopnikov pri Duceju je novo potrdilo in novo poročilo za uresničenje vsega, kar je Rim s svojo besedo obljubil. Začela so govoriti dejanja in teh dejanj je vse ljudstvo v novi pokrajini veselo, je zanje hvaležno in porablja to priliko, da znova pošilja izraze svoje popolne lojalnosti Italiji in Duceju.

jima bodo morali biti hvaležni tudi vsi bodoči rodovi.

Zagreb, 9. junija. s. »Novi list« objavlja izjave kapitana Resa, ki se je vrnil iz Italije, kamor je bil poslan urediti vse potrebno za vrnitev hrvaških vojnih ujetnikov. Kapitan se je izrazil najpohvalneje o naklonjenosti italijanskih vojaških oblasti, ki so storile vse, kar je bilo mogoče, da bi se čim hitreje rešilo vprašanje izpustitve ujetnikov.

Zagreb, 9. jun. s. Časopisje razpravlja o načrtu za izvedbo plovbenega prekopa, ki bi povezal Donavo z Jadranskim morjem. Novi prekop bi se odcepil od Donave pri Vukovariju, šel na Savo, se ločil od nje pri izlivu Kolpe, od tam pa vodil do Ozlja, od koder bi ga izpeljali do Bakra ob Jadranskem morju. Prekop bi bil ploven za ladje do 1500 ton nosilnosti. Pot od Hamburga do Suceza bi se na ta način skrajšala za 3000 km. Ves izvoz iz Osrednje Evrope bi dobil z novim prekopom naraven izhod in pot na morje. Predvsem pa bi Hrvaška imela od novega prekopa velike koristi.

Zagreb, 9. jun. V Zagrebu so v teku pripravljala dela za prvi vzorčni veselem na Hrvaškem. Odprli ga bodo 6. septembra.

Nepretrgano letalsko bombardiranje Malte in Tobruka

Rim, 9. junija. Uradno poročilo št. 368 pravi:

Ponoči so naši bombniki bombardirali letalsko oporišče na Malti.

Severna Afrika: Nič novega na odsekih bojišča. Letalstvo je v noči od 7. in 8. dan tekom včerajšnjega dne večkrat zadelo baterije in vojaške naprave v trdnjavi Tobruka. Bombe so povzročile požare in razdejanje. V okolici Sive so bila bombardirana angleška oklepna sredstva. Sovražna letala so priletela nad Benghazi in Derno.

Vzhodna Afrika: Boji v odseku Galla in Sidamo se nadaljujejo. V pokrajini Gondarja je naša posadka v Uolšefitu znova odbila poziv na predačo in je prizadejala občutne izgube sovražniku po drznih izpadih.

Na bojišču, 8. junija. Ip. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Ponoči so oddelki naših bombnikov znova napadali letališče Micabbo in Venezio na Malti. Bombe srednje vrste so zadele naprave na letališčih, skladiščih in letala, ki so bila razmeščena na raznih točkah. Mnogo letal je bilo zadetih in so začela goreti.

Sovražni lovci in protiletalsko topništvo niso mogli preprečiti delovanja naših bombnikov, ki so se po opravljenem delu vsi vrnili na svoja oporišča. Včeraj dopoldne so naša lovska letala izvedla odlični napad na letališče Hal Far. Nekatera sovražna letala so bila znova zadeta in zažgana. Pri tem sijajnem dejanju so naši lovci še enkrat potrdili svoje odlične sposobnosti. Sovražne izgube so zelo občutne.

Nemški letalski zbor zapuša Sicilijo

Catania, 9. junija. s. General nemškega letalskega zbora Geisler je poslal prefektu naslednje pismo:

»Ko odhajamo s tega lepega otoka, od koder smo šli v boj v tesnem in tovariškem sodelovanju z italijanskimi oddelki, čutim potrebo, da vam Ekselence izrazim najglobljo zahvalo za neutrudljiv in vneto vaše delo na korist naših oddelkov v vaši pokrajini.

Čepnav mi čas ne dopušča, da bi vam svojo izjavo izrekel tudi ustno, pa vendar upam, da ste prepričani, da smo vedno cenili vašo krepko podporo po vsej njeni važnosti in njenem bistvu.

Zelimo vam in vsemu ljudstvu v pokrajini Catani, tako lepi in bogati pod vašim svetlim vodstvom, napredek in dobro srečo ter se bomo vedno s priznanjem in z ugodjem spominjalo časov, ki smo jih prebili tu.

Nov silovit nemški letalski napad na Aleksandrijo

Berlin, 9. junija. s. V noči od sobote na nedeljo so nemške letalske sile izvedle že drugi veliki napad na glavno egiptovsko pristanišče Aleksandrijo. Napad je trajal šest ur in je v glavnem veljal ladjedelnicam ter skladiščem za preskrbo angleškega brodomarja, kjer je bila povzročena velika škoda. Glavni udarci so zadeli naprave v zahodnem delu pristanišča. Ogromni požari so pričali o uspešnosti napada. Vsa nemška letala so se vrnila nepoškodovana na svoja oporišča.

Madžarski vojni minister odpotoval v Rim

Budimpešta, 9. junija. s. Madžarski vojni minister general Karel Bartha je odpotoval v Rim, kjer bo imel posveto s poveljniki Italijanskih Oboroženih sil. Med odsotnostjo ga bo nadomestoval predsednik vlade Bardossy.

V Ljubljanski pokrajini veljajo do nadaljnjega ukrepi zasedbenih oblasti

Rim, 9. junija s. »Uradni list« prinaša zakonski ukrep, po katerem veljajo na ozemlju Ljubljanske Pokrajine do nadaljnjega odloki, ki so jih izdale italijanske zasedbene oblasti. Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino izvaja pooblastila, ki so jih civilnim komisarjem dali omenjeni odloki.

Novice s Hrvaške

Zagreb 9. junija. s. Dr. Pavelić je dal dopisniku romunske poročevalske agencije Rador izjavo, v kateri je izrekel svoje in hrvaškega ljudstva simpatije za romunski narod, s katerim je zvezano po stoletnih vezeh. Obe državi — je rekel Pavelić — sta pretežno poljedelski. Značilnost obeh narodov je vztrajnost in velikodušnost. Svojo izjavo je zaključil z zatrjevanjem, da je prepričan, da želita oba naroda še ojačiti vezi medsebojnega prijateljstva.

Zagreb, 9. junija. s. Hrvaški časopisi se obširno bavijo s potovanjem dr. Pavelića v Nemčijo in poudarjajo srečen rezultat te poti, kajti končno so bile določene meje med Hrvaško in Srbijo. »Novi list« pravi, da sta si Duce in Hitler s svojimi dejanji tako zadolžila ves hrvaški narod, da

Duce je določil 150 milijonov lir za javna dela v Sloveniji

Iz prvega obroka 70 milijonov lir bodo urejene ceste, izpopolnjena bolnišnica in vseučilišče ter postavljenih 150 stanovanjskih hiš

Ljubljana, 9. junija.

V Ljubljani in po vsej Sloveniji je vzbudilo izreden vtis poročilo, da je ministrski svet na Ducejev predlog odobril prvi načrt za velika javna dela v Ljubljanski pokrajini. Gre skupaj za dela v znesku pol milijarde dinarjev (150 milj. lir), razdeljenih na tri obroke. Prvi obrok obsega 70 milijonov lir.

Glavni deli v novem načrtu obsegajo obsežna cestna dela. Načrt določa popolnoma novo ureditev vsega cestnega omrežja, pri čemer bo sodelovala tudi pokrajina in občina.

Drugi del proračuna je namenjen za izpopolnitev bolnišnice, zlasti za kirurški oddelek in novi kirurški paviljon, ki sta zdaj v obupnem

stanju. Tretji del prvega obroka pa pojde za vseučilišče in bodo s tem denarjem dokončali knjižnico in razne vseučiliške zavode.

Pet milijonov lir iz zgoraj vseh je namenjenih za postavitev 150 ljudskih stanovanjskih hiš, kar predstavlja polovico števila hiš, katerih postavitev načrt določa za dve leti. Vsega bo torej po tem načrtu postavljenih v Ljubljani 300 novih stanovanjskih hiš.

Določeno je, da bodo pri vseh teh velikih delih imela prvenstvo podjetja in delavci iz Ljubljanske pokrajine. Izvedba tega načrta bo silno pospešila splošno delavnost, poživila in razmahnila gospodarsko življenje v pokrajini, velikemu delu prebivalstva pa zagotovila kruh in obstanek.

Drina je meja med Srbijo in Hrvatsko

Zagreb, 9. junija. s. V soboto zvečer je bil v Zagrebu objavljen zakonski dekret, ki določa v skladu z zgodovinskimi pravom nove vzhodne meje neodvisne hrvaške države. Meje potekajo takole: Od izliva Save v Donavo gre po Savi do kraja, kjer se Drina izliva v Savo. Od izliva Drine v Savo poteka meja ob reki Drini po najbolj vzhodnih odepkih, tako da spadajo še vsi otočki in hrvaško državo. Meja teče ob Drini do izliva hudournika Hrasnica vanjo vzhodno od vasi Zemljica. Od izliva Hrasnice pa poteka kopenska meja vzhodno od Drine in se pokriva s staro mejno črto, ki je od leta 1908 pa do leta 1918 delila Bosno in Srbijo.

Drugi odstavek zakonskega dekreta pravi, da tvori posebna zemljepisna karta, ki je v merilu 1:200.000 priložena dekretu in na kateri so meje narisane v rdeči barvi, sestavni del dekreta. Minister za narodno obrambo in notranji minister imata nalogo, da takoj odredita zasedbo določene meje od strani hrvaške vojske in ustaških oddelkov v izjemo mesta Zemuna in okolice, ki sicer tvorita sestavni del hrvaške države, vendar pa bosta ostala v rokah nemške vojske do konca sedanje vojne. Zakonski dekret je stopil takoj v veljavo. Z uradne strani pa je bilo tudi rečeno, da bodo preostali del meje, namreč proti Sandžaku in proti Črnigori.

določili naknadno v sporazumu s pristojnimi činili.

Zagreb, 9. junija. s. Zagrebško časopisje je v soboto zvečer izdalo posebno izdaje, v katerih je izražalo veliko veselje hrvaškega naroda nad novimi mejami napram Srbiji, katere odgovarjajo težnjam in zgodovinskim pravicam hrvaškega naroda. Ves Zagreb je bil v zastavah. »Hrvatski narod« pravi, da so nove meje tiste, ki so vedno delile dva sveta in dve kulturi, namreč vzhodno od zahodne. To so torej meje, kakor jih je zgodovina začrtala med vzhodnim in zahodnim rimskim imperijem. Oba velika voditelja Osi sta podala povenen dokaz svojega smisla za pravico, ker sta pritrila Paveličevemu predlogu za ureditev hrvaških mej napram Srbiji. Zaradi tega, meni list dalje, bo hrvaški narod vedno hvaličen ustvarjalcem nove Evrope, da sta tako popravila vse krivice, ki so bile storjene Hrvatski. Naša tribarvnica, pravi list, bo odselej za vedno vihrala na Drini. Srbija je bila vrnjena v svoje stare in prave meje. Odlok o novih mejah je Pavelič objavil po svojem povratku iz Nemčije. Ko so bile meje razglašene, je bila na trgu sv. Marka velika manifestacija. Ustaški oddelki so defilirali mimo poglavnika. Zagrebčani so razglasitev novih meja proti Srbiji sprejeli z navdušenjem.

Borovniški viadukt vstaja ves nov...

Ljubljana, 9. junija.

Umikajoča se jugoslovanska armada je, kot znano, razstrelila tudi borovniški viadukt. To svoje delo pa je napravila tako temeljito, da je zazijala dolga razbita el. polna ruševin, opake in kamenja. Več kot polov se je podrla še naknadno, tako da je sedaj prekinjeno za 172 m mostu. Kot so dognali sedaj, ni bilo za razstrelitev porabljenega 16 ton ekrazita, pač pa samo 2 toni specialnega melanita, ki pa je opravil svoje delo še temeljitije. Vrtanje so opravili že znatno prej, tudi del razstreliva je bil na svojem mestu več mesecev prej, le stikalne naprave so namestili na usodni veliki teden, tako da so spustili električni tok iz 1500 metrov oddaljenega skričališča lahko nemoteno. Razstrelilne patrone s melanitom so bile nameščene po vseh etažah na sedmih stebriščih.

In sedaj si je nadela italijanska okupacijska oblast kot eno prvih nalog, da popravi ta viadukt. Konstrukcija pa ne bo zidana kot doslej, pač pa železna, ter gre delo znatno hitreje od rok. Gradnjo vrši vojaška oblast v lastni režiji, zaposleni so le malenkostni civilisti. Vsega skupaj bo nosilo to novo jekleno konstrukcijo troje velikih opornikov. Prvi je že zrastlel do trideset v višino, drugi nekako na polovico, a za tretjega pravkar betonirajo temelje. Istočasno pa tudi gradijo vodoravno zvezo, ki pa za enkrat še počiva na začasnem tudi železnem odru, katerega so zgradili iz posebnih jeklenih cevi. Ta vodoravna mostna konstrukcija bi bila nekako eno petino že gotova. Čim bo zgrajen navpični opornik, bo že legla mostna konstrukcija na ta opornik, in ena četrtina mostu bo gotova. Posamezni mostni deli prihajajo že gotovi iz Italije, tako da v Borovnici vse te dele samo privože skupaj z vijaki ter gre delo res spretno naprej. Gradnjo pa noč in dan, zato imajo nameščene za nočno delo posebne žaromete.

Po eksploziji so se zrušile na tla ogromne količine gradbenega materiala. Čeprav so dali vse ta material brezplačno na razpolago vsakomur, kdor ga je le hotel, ga je ostalo na mestu katastrofe še prav veliko. Zato skoraj gotovo ne bodo odstranili vsega nikdar, le toliko so odkopali, da so našli prostor za polaganje temeljev treh novih opornikov. Ostali gruč bo pa bržkone večer spomin na veliki teden v letu 1941.

Italijanske vojaške tehnične čete nosijo pri delu posebne rjavo-rdeče delavske obleke, ka-

tere imenujejo v šaljivem tonu tudi »pižame«. In teh pižam sedaj kar mrgoli po borovniškem viaduktu ter sploh po vsej okolici. Vsem se sedaj vidi trdna volja, da se čim prej zveže Ljubljanska pokrajina z matično Italijo tudi po železnici.

Vlak se sedaj ustavlja pri zadnji železniški čuvajnici pred viaduktom in moraš peš po dolini pod viaduktom v Borovnico. Sonce že in pripeka na kamnite razvaline, prahu je več kot preveč, saj sleherni dotik tega razbitega gruča izkove oblake prahu v ozračje, tako da so delavci bolj podobni mlinarjem kot pa kovačem, ključavničarjem ali mehanikom.

Po vsej Borovnici pa še lahko vidiš posledice te silne detonacije. Tla so se tako dodobra stresla, da morajo zavarovati ostale oboke viadukta s tem, da jih vežejo s posebnimi vezmi med seboj. Drobci kamenja še vedno leže po okolici kot spomin. Zupna cerkev ima še vedno na strani proti viaduktu z deskami zabita okna, ker je steklena razbil zračni sunek ter vrgl še celo okvirje iz zida.

Na splošno pa si je Borovnica že opomogla iz silnega strahu. Vojaki teh gradbenih čet so prijazni fantje, mnogi že razumejo precej slovenščine, večinoma vsi gostilničarji pa že prav dobro »tolčejo« italijanščino, tako da gre vino, posebno pa pivo, dobro v denar. —nik

Vrnitev vojnih ujetnikov

Ljubljana, 9. junija.

Italijanska in nemška oblastva so dovolila in odredila, naj se vojni ujetniki z ozemlja Ljubljanske pokrajine vrnejo domov.

Mestni vojaški urad vabi svoje vojne ujetnikov, da njih imena natančno mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 6, med 8—12 najkasneje do sobote 14. junija.

Prijava mora biti spisana na četrtinski pole papirja ter imeti naslednje podatke: vojne ujetnika: priimek in ime, kraj in datum rojstva, poklic, kam je pristojen, vojaško ednico, pri kateri je nazadnje služil, kraj in vojaški čin, prav tako pa tudi kraj, kjer se verjetno nahaja v vojnem ujetništvu.

Vest bo v vseh krogih našega prebivalstva zbudila največje veselje in tudi upravičeno hvalno občutnost naše pokrajine, ki so se za naše rojake zavezele, prav tako pa tudi hvalnost obema zmagovalima vojskama množice Osi.

Edgar Wallace:

Na sever, potepun!

Bila je zelo lepa. Njena dolga trepalnice so bile temnejše barve kot njeni lasje. Ni mogel odtrgati oči od nje. Vzdihnil je. Mogoče jo je njegov vzdih prebudit, kajti odprla je oči.

»Ali sem spala? Koliko časa si že tukaj?... Ali sem mogoče smrčala?... Zakaj me nisi zbudil?«

Resno je odkimal. »Niti najmanj nisi smrčala. Toda z največjo lahkoto bi ti bil lahko ukradel poljub — a tega nisem storil.«

»Zakaj nisi storil tega?« je vprašala Oktober in dvignila knjigo, ki ji je medtem padla na tla. »Največ pripisujem to svoji prirojeni obzirnosti, posebno še z ozirom na opozorilo mr. Sama Wasserja.«

»Da nisva poročena? Kdo bi se menil za to, kar pravi ta gospodič Saj v časopisu ni niti besede o tem.«

»Mogoče je pa vendarle kaj resnice na tem... Oktober, quo vadis?«

»V Ogdensburg,« je dejala na videz brezbrizno. »Nato pojdem plavat v St. Lawrence in potem v Kanado.«

Robin se je tiho smejal. »Ali veš, kako je reka široka pri Ogdensburgu?... Oktober, prositi te moram za odpustanje.«

»Čemu?«

»Misliš sem, da si lahkomišelnica... Če bi se le mogel spomniti na vse podrobnosti te preklicane poroke... mislil sem si... ne vznemirjaj se vendar!... mislim sem si, da si histerična. Nekaka

hipna poblašnost, ki te je privedla do tega, da ni rekla „hočem“, ali kar je že takrat treba reči...«

»Saj si rekel tudi ti,« mu je odvrnila izjavajoče.

»Res je; a jaz se tega nisem popolnoma zavedal.«

»Seveda, bil si pijan. A vendar si rekel „hočem“. Jaz pa nikakor nisem bila zmešana. Popolnoma jasno mi je bilo, kaj je pomenilo ali kaj bi moglo pomeniti, da se poročim s potepuhom. Res sem to natančno vedela... Čemu se smejaš? Če se mi boš smejal, bom naredila nekaj, kar ženski ne pristaja. Saj se je mr. Elmer prav nad tem najbolj priževal, da delam to, kar se za deklo ne spodobi... Vendar pa nikakor nisem bila blazna. Tudi tedaj ne, ko si rekel: „Oprostite!“... Če bi tega ne rekel, bi je gotovo ne vzela za moža. Toda rekel si „oprostite“ in vedela sem, da misliš to resno; zato se nisem prav nič bačala... Samo enkrat me je bilo strah... Ko sem se zbudila, sem bila jezna sama nase, ker... saj sama ne vem zakaj. A kaj si misliš sedaj o meni?«

V njenem vprašanju in izrazu njenega obraza je bilo precej koketnosti. Robin pa se je delal, kot da tega ni opazil.

»Priznavam, da si edinstvena.«

»Saj to so vse zensko.«

»Seveda; čemu me prekinjaš? O tvoji edinstvenosti vem iz lastne izkušnje. Mogoče je res več takšnih žensk na svetu, a jaz sem do sedaj srečal le tebe. Zdaleka nisi podobna ženskam, katere sem v svojem življenju že spoznal. Zelo odločna si in svojstvena. Prav za prav te popolnoma še ne poznam. Skoraj da si mi še nekam tuja... Pravkar sem dejal, da bi te bil lahko poljubil, ko si spala, toda v resnici nisem niti zdaleka mislil na to. Če bi zaradi tega ne vzkripela, bi bil razočaran. Če pa bi

Guverner Bastianini je bil v Zadru slovesno sprejet

Zader, 9. jun. s. V soboto je v Zader prispel novo imenovani guverner za Dalmacijo Eksk. Bastianini. V pristanišču, kamor je priletel z letalom, ga je sprejelo odposlanstvo fašistične stranke, razni ugledni Dalmatinci in zastopniki voljske. Navzoči so bili dalje vsi prefekti, komisar splitske občine, zaderski nadškof in zastopniki oblasti iz vse Dalmacije. Oddelek vojske je izkazal čast novemu guvernerju, zvonovi cerkva pa so medtem zvonili. V avtomobilu se je Eksk. Bastianini odpeljal nato skozi mesto v guvernersko palačo, ljudstvo pa ga je spotoma navdušeno pozdravljalo. V guvernerski palači je zupano pozdravil novega guvernerja in izrekel zahvalo Duceju za njegovo skrb za Dalmacijo. V odgovoru je Bastianini izrekel simpatije Duceja za dalmatinsko ljudstvo. Slovesnost se je zaključila s pozdravom Kralju in Cesarju ter Duceju.

Roosevelt bi rad, da bi Nemčija izstrelila prvi topovski strel

Berlin, 9. junija. s. »Völkischer Beobachter« se bavi s strateškimi načrti Anglije in Amerike in poudarja, da streže ti načrti za podaljšanjem vojne, obenem pa streže Amerika za tem, da bi izzvala Nemčijo, da bi ona oddala prvi topovski strel proti Ameriki. Da bi podaljšali vojno, pravi list, so Angliji in Amerikanci s pomočjo Poljske in končno s pomočjo Grčije ustvarili nova poprišča vojne na evropski celini, da bi tako razdrobili vojaške sile držav Osi. Ta taktika pridobivanja na času za ojačevanje gospodarske blokade in za izpopolnjevanje ameriške vojne industrije, se je spremenila v strateško katastrofo, ki je dala Osi vedno osnovo za nove napade. Toda Amerika in Anglija še vedno uporabljata to taktiko. Videlo se je v Evropi, da niti Španija, niti Portugalska nista hoteli postati novo poprišče vojne, kakor tudi francoski imperij tega ni hotel storiti. Kar se pa drugega načrta tiče, da bi izzvali Nemčijo, pa so se vsi upi predsednika Roosevelta, da bi pridobil ameriško javno mnenje za poseg v vojno, izjalovili. Zato bi predsednik Združenih držav na vsak način in za vsako ceno rad izzval Nemčijo, da bi izstrelila prvi strel iz topov, kar bi potem opravičilo oboroženi ameriški poseg pod pretezo, da grozi Združenim državam vojna nevarnost.

Včerašnja nedelja

Ljubljana, 9. junija.

Včerašnje jutro je bilo oblačno in je marsikoga odvrnilo, da ni nadel nahrbtnika in odšel na daljši ali krajši izlet. Oblaki so bili muhasti in kdo bi jamčil, da ne bo začelo še celo deževati. Seveda pa se niso vsi ustrašili težkih oblakov. Številni so bili izletniki, ki so jo že zgodaj mahlnili na kolodvor in se odpeljali z vlaki v naravo. Največ jih je odšlo proti Dolenski, ki postaja od dne do dne bolj obiskovana. Cele armade kolesarjev so se tudi podale na bele ceste. Pohiteli so v naravo, na dolenske griče in prijazne holme. Tudi na Notranjsko jih je precej odšlo. Še vedno je bilo veliko radovednejših pri borovniškem viaduktu. Mnogo izletnikov je tudi odšlo v »Pekel«, in so se zadovoljni vračali, ko so se naužili toliko naravne krasote. Čez mejo na severni in severno-zahodni strani je odšlo le malo ljudi. Podali so se tja čez le tisti, ki so imeli nujne opravke.

V Ljubljani pa je bilo včerašnje nedeljo kaj živahno. Posebno pestra je bila dopoldanska promenada, nič manj ljudi pa ni bilo zvečer na cesti. Dopoldne je kratkočasil številne sprehajalce vojaška godba, ki je igrala pred Narodnim domom. Vsi godbeniki so bili na konjih, kar doslej v Ljubljani še ni bilo videti. razen pri vojaških paradah. Godbeniki-konjeniki so bili razvrščeni v krogu okrog dirigenta, ki je bil tudi na lepem belcu. Na belcih so bili tudi vsi fanfaristi, dočim so bili ostali godbeniki na lepih rjavcih. Godba je igrala dopoldne od 11 do pol 13. Številni poslušalci so izvrstnemu igranju dajali polno priznanje. Popoldne ob 6 pa je priredila koncert druga vojaška godba, ki je igrala v Tivoliju. Tudi tod je bilo poslušalcev kot zlepa ne. Ko je bil ta koncert končan, pa je prišla pred Prešernov spomenik tretja vojaška godba, ki je izvajala svoj koncertni program. Ta godba ima že kar stalne poslušalce, ki tudi ne štedijo z odobravanjem. Tako je Ljubljana že kar pravo »mesto godbe«.

Dobro so bili obiskani kinematografi, predvsem pri večernih predstavah. Tudi v Operi in Drami je bilo mnogo gledalcev.

Okrog 2 popoldne je pričelo deževati, toda ne močno. Pohleven dežek je kmalu ponehal. Posijalo je celo sonce. Ko se je stemnilo, pa je začelo znova rositi, dež je postal vse močnejši. Ponoči pa se je izpod neba vilo zares. Ponočni dež je bil za zemljo že zelo potreben, kajti zemlja je bila suha in ljudje so morali zelenjavo že zalivati, kar stane mnogo truda. Sedaj pa je »nebeška škropilnica« namočila spet zemljo. Posebno kmetje so se dežja zelo razveselili.

S kopanjem včerašnji dan ni bilo nič. Le redki, redki so pohiteli k bregovom Save, da

se razsrdila, bi bil obupan... Koliko si stara?«

»Enaindvajset let sem dopolnila prav te dni. Če bi jih še ne imela toliko, bi bil lahko mirno odšel, ne da bi se zmenil zame.«

Med pogovorom mu je ves čas zrla v obraz.

»Sovražim tvoje brke,« mu je dejala.

»Saj prav zaradi brkov si nisem upal te poljubiti,« ji je odvrnil smeje se.

»Saj sem ti to mislila. Čemu bi lagala?... S temi navzgor zavihanimi brki izgledaš kot kakšen italijanski bankir...«

»Halo! Ali čakaš na tovrni vlak?«

Te hreščeče besede so prišle od vrat, ki so se počasi odprle. Robin je skočil pokonci.

Majhen mož v obledeli ženski halji je stal pri vratih. Bil je bos in imel vso glavo obvezano. Njegov obraz je bil smrtno blede, njegov pogled zmeden.

»Urno, urno! Do jutra morava dospeti do cilja, da se skrijeva pred preganjalc...«

Bil je to oni starček, ki je po dolginovem umoru tako skrivnostno izginal in ki je Robin že tolikokrat mislil nanj.

Opotekel se je v sobo in bi bil kmalu padel, če bi ga ne bil Robin pravočasno prestregel.

Začuden je pogledal Robinu v obraz.

»Ta lump me je pahnul s strela, ko je vlak dirjal z vso silo. Pograbil me je za vrat in me vrغل.«

Njegova glava je brez moči padla Robinu na prsi.

»Kaj pravi?« je vprašala Oktober vsa preplašena. »Ne morem ga razumeti.«

»Peljal se je kot slepi potnik z nekim vlakom. Sprevednik ga je našel in ga vrغل z drvečega vlaka.«

50 poslopij je zgorelo v Smuki ob Krki

Novo mesto, 8. junija.

Prijazna vasica Smuka je postala žrtev požara. Smuka leži kakli dve uri od vasi Dvora ob Krki. V petek popoldne ob pol treh je pričelo goreti. Klici na pomoč so se razlegali po sicer mirni vasi. Ogenj je nastal v neki staji, kjer je bilo spravljeno eno živinč, ki pa so ga rešili. Ogenj se je zaradi velikega vetra, ki je ta dan vel, hitro razširil in je objemal hišo za hišo. Ni preteklo dolgo časa, ko je ognjeni val zajel vso vasico. Ognjeni zublji so lizali lesene staje, skednje in druge hiše. 50 poslopij je bilo kar mahoma v ognju. Precej ljudi se je pri gašenju ponesrečilo, eni bolj drugi manj. Prvo pomoč jim je nudil italijanski sanitetni avtomobil, nekatere težje ponesrečene je avtomobil odpeljal celo v novomeško bolnišnico usmiljenih bratov. Ogorki velikega ognja so padali celo uro hoda daleč naokrog. Nekateri so padali celo do hriba sv. Petra. Osmim vaščanom je zgorelo prav vse imetje. Ostali so brez vsega. Zelo veliko je zgorelo gospodarskega orodja, živine in krme. Na kraj ogromnega požara je prihitelo 20 gasilskih čet z motorkami, ki so se na vse mogoče načine trudili, kako bi omejili požar ali rešili vsaj najpotrebnejše reči. Reševanje je bilo težko, kajti strehe so se rušile nad glavami pogumnih gasilcev nekaterim so se vnele celo obleke in so bili močno ožgani. Prihiti so med prvimi gasilci iz Dvora, Hinj, Starega loga, Kočevja in ostalih okoliških krajev.

Zaradi česa je požar nastal, še ni ugotovljeno. Zadevo pa vestno raziskujejo orožniki. Skodo, ki jo je povzročil požar, je težko oceniti in je doslej še niso. Je pa ogromna in bo treba ubogemu prebivalstvu vsakakor priskočiti na pomoč, da vsaj za silo spet postavi domove.

Premiera opere »Don Kihot«

Opera je v petek uprizorila Massenettjevo delo »Don Kihot«. Delo je nastudiral in vodil dirigent g. Demeter Zebre, zbor je pripravil zborovodja g. Simoniti, režiral je g. Robert Primožič, plese je postavil g. P. Golovin, scenografiral g. E. Franz. Predstava je v splošnem lepo potekla in dosegla lep uspeh v vsakem oziru. Zelo dobro je igral orkester, katerega čista igra se je ob tej priliki še posebej odlikovala. G. Zebre je očitno pripravil orkester zelo skrbno; tudi interpretacija lepe Massenettjeve glasbe je prav dobra. Tako moramo pohvaliti poleg godal še posebej trobila in pihala, ki so neobičajno čista in precizna. Sploh mladi dirigent vzbuja vedno večjo pozornost v vodstvu in pripravi orkestra. Dobro je pripravljen tudi zbor g. Simonitija, ki je dosegel zelo dobro zvočno uravnovesnost in je polnozvočen ter vprav dobro prednaša v veliki enotnosti, pa naj si bo moški ali ženski. Tudi v igri je dober. Režija g. Primožiča je v celoti dobra, scena g. Franza tudi, dočim se koreografska stran g. Golovina opira na že znane domisleke in nam ni prinesla nič posebno novega; pričakovali bi zlasti v Dulcinejini palači boljšega in dejavnosti bolj skladnega.

Dulcinejo je pela ga. Kogejeva, pri kateri smo spoznali precej izboljšano petje in tudi v igri je po gibalnosti skromnejša, zato bolj učinkovita in prepričljiva. Don Kihota je oblikoval g. R. Primožič; igralsko je poustvaril zelo dober in močno učinkovito lik, ki je bil vseskozi prepričevalen in dosledno grajen. V tej vlogi je Primožič najboljši. Tudi pevsko je tu dober. Predvsem je polagal veliko pažnjo na lepoto mirnega tona, jasno izgovarjavo in čistejšo intonacijo. Najboljši pa je bil g. Betetto kot Sančo v dramsko in muzikalno oblikovalnem oziru in je žel pri občinstvu največje priznanje. Dobra je bila tudi ga. Ivančičeva v vlogi Pedra, dalje gđ. Polajnarjeva kot Garcias, gg. B. Sanein in M. Sanein kot Rodriguez in Juan, kot poglavar razbojnikov g. Anžlovar ter gg. Jelnikar in Simončič kot slugi. Predstava je dobra in si je velja tudi sprito lepe Massenettjeve glasbe ogledati.

Konference japonskega zunanjega ministra

Tokio, 9. jun. s. Japonski zunanji minister Matsuoka je imel v družbi ravnatelja za evropske zadeve v zunanjem ministrstvu dolge razgovore z diplomatskimi predstavniki Italije, Nemčije, Francije in Anglije. O vsebini teh razgovorov pa ni bilo objavljeno nobeno uradno poročilo.

se sprehajajo in sicer umirijo živce. Več pa je bilo »čolnarjev«. Vreme je bilo kot nalašč, posebno dopoldne, za čolnarjenje. Odšli so proti Ljubljani, kjer imajo spravljene svoje »barke«, jih zasedli in se prevažali po Ljubljanski sem in tja. Tudi to je zdrav šport in pravi užitek je, če se s silo poganjaš proti toku Ljubljanske navzgor.

Skrivnost krvavih madežev in vrzeli v živi meji ni bila nobena skrivnost. Tudi »čudež«, o katerem je govorila miss Ellen, je bil pojasnjen. Saj je bil res čudež, da je stari popotnik padel prav pred vrata hiše, katero je pred mnogimi leti zapustil.

Robin je odnesel starčka na divan. Bil je videti izmučen do skrajnosti in Oktober se je že bala, da bo vsak hip izdihnil.

»Kje je vendar služkinja?« je vprašal Robin.

»Pazi nanj; sam jo grem iskat.«

V istem hipu je starček zopet odprl oči. Pogledal je Robinu in se mu nasmehnil.

»Zelo žal mi je, gospod, da imate z menoj malo truda. Moje zdravniško znanje mi pravi, da bom živel le malo časa več. Ali bi zahteval preveč od vas, če bi vas prosil... tako rad bi zopet videl Julijo. Moja draga žena bi to gotovo razumela... v teh okoliščinah. Julija stanuje v King Edward hotelu, soba številka 12, če se ne motim... ne, skoraj gotov sem, da je tako. Lady Georgina Loamer...«

Nad ubogim starčkom sta se srečala Robinov in dekletov pogled.

»Elfrida! Kakšna ženska!« je zašepetal Robin.

XII.

Lady Georgina Loamer je zložno slonela v ležalnem stolu s cigareto med močno pobarvanimi tusticami. Njen bleščeč pogled je bil uprt v steno. Ta se je po vsej pravici čutil vse prej kot srečnega, kajti materin molk ni obetal ničesar dobrega. Neštokrat je že snel svoj monokel, ga obrnil in zopet vstavil. Nestrpno je bobnal »prsti po stolu« namonjalu. Njegov mehaničen nasmej na je izražal nemir in zadrego.

Ljudje se ne zavedajo časa...

V premislek nergačem in večnim nezadovoljnejšem, ki jim nobena reč ni po godu

Ljubljana, 9. junija.

Predvsem imamo v mislih ljubljane. Ne prestando tarnajo, se pritožujejo in zabavljajo ter si s svojo čemernostjo in nezadovoljnostjo grene življenje. Kdor koli pa pride v Ljubljano, se blagruje in hvali naše razmere, da se življenje sploh komaj razlikuje od razmer v mirnih časih. Ljubljanci so res razvajeni in se nikakor ne morejo zavedati v današnje razmere, skratka, ne zavedajo se časa.

Ni nam treba ponavljati, da se moramo privaditi skromnosti in pritrgovanja, še bolj potrebno pa je, da se odvadimo večnega nerganja in popolnoma brezplodnega zabavljanja. Vse to nerganje in zabavljanje je v glavnem zelo pretirano in neumeteljeno. Okrog sebe moramo pogledati in takoj bomo spoznali, kako nas dragi zavidajo in kako vroče si žele, da bi jim bilo tako kakor nam.

Ljubljanci razburjajo že malenkosti in stvari, ki druge sploh ne mislijo več nanje. Meni da smo ljubljanci edini, ki zabavljamo na blato in prah ter zahtevamo, naj bi škropilni avtomobili noč in dan promenovali po ulicah. Čež moč bi morali tlakovati in asfaltirati vse ceste in trge, čež noč sezidati najrazličnejše zavode in stanovanjske kolonije, čež noč naj bi pobili draginjo in pričarali — devalo deželo! Vsa trenutek se nam ponujajo dokazi, da se ne zavedamo časa.

Ljubljanski občani vedo, da mestna občina nima dosti bencina, niti dosti konj in avtomobilov. Ljubljanci bi pa tudi morali vedeti, da bi bila mestna uprava vesela, če bi imela vsaj toliko bencina in nafte, da bi zmagovala prevoz živih, premoga in sploh najpotrebnejših življenjskih potrebščin ter najpotrebnejšega gradiva. Ali ljubljanski nezadovoljnejši hočejo, da bi Ljubljana ostala brez hrane, brez kuriva, brez cementa in gradiva, da bi se ustavilo vse delo in zaslužek, samo zato, da bi bile vse ceste in ulice brez prahu in blata.

Mestno cestno nadzorstvo res ne more več tako škropiti ulice in ceste, kakor jih je škropilo v mirnih časih. Vendar pa ljudje, ki poznajo najlepša in najbolj urejena mesta Evrope, hvalijo Ljubljano za izredno snažno in čisto mesto. Škropilni avtomobili še vedno neprestano škrope najbolj prometne ceste in ulice in vsak teden so vse tlakovane in asfaltirane ceste, trgi in ulice izplaknjene in oprane, vedno pa pometene. Dokler pa vse dovodne ceste in mestne ulice ne bodo tlakovane, toliko časa bomo pri povečanem motoriziranem prometu in pri pomanjkanju bencina imeli na cestah prah in blato. Škropljenje tudi ne pomaga, saj se o vročini poškropljeni prah spet takoj posuši, da ga prvi veter ali avtomobil spet raznese po okolici.

Zato, ker je po Ljubljani zaradi pomanjkanja vozil ter pogonskih sredstev in tudi finančnih sredstev omejena promena škropilnih avtomobilov, so pa iznajdljivi nergači jeli tožiti, da vodovod nima več dosti vode. Ta nepremišljena in nespametna govorica je seveda popolnoma neutemeljena in iz trte izvitja. Mestni vodovod namreč vsakega polnoma brezhibno obratuje ter ima vedno na razpolago nad 100% rezerve. Čeprav Ljubljana danes porabi mnogo več vode kakor prej, saj je zelo naraslo število prebivalstva, prav tako pa porabi mnogo več vode naše vojskince, zlasti pa naši pridni meščani — vrtnarji in kmetovalci, vendar bi je brez skrbi lahko porabila še enkrat toliko, pa bi je bilo še vedno dosti. Kakor rečeno, vse vodovodne naprave popolnoma v redu funkcionirajo in se ni treba prav nič bati, da bi nam zmanjkalo zdrave vode. Poleg tega je pa mestna zaščita poskrbela tudi za stare vodnjake, da so spet uporabni, ter je sedaj kakršni koli strah popolnoma neupravičen, da bi ljubljancem zmanjkalo vode.

Res bi bilo prav, če bi ljubljanci začeli upoštevati današnje razmere ter bolj resno razpravljali in kritizirali razmere, zlasti naj bi pa potrpeli in vsaj pokazali dobro voljo, da bi tudi sami pomagali pri odpravljanju raznih malenkosti. Kdor se boji, da ga bo zadušil prah, naj vzame vrtno škropilnico, ali naj pa s cevjo, ki z njo navadno prevečkrat škropi in zaliva vrt, poškropi pred svojim stanovanjem in sosednjimi hišami še hodnik in ulico. Mesto neplodnega zabavljanja nam bo gotovo več koristila dobra volja, da tudi sami opravimo kako malenkost v svojo korist in tudi v korist svojih sosedov.

Podobno je pa tudi z našo plinarno. Vsa Ljubljana ve, da razen kočevskega in črnomeljkega nimamo drugega premoga, prav tako bi pa tudi ljubljanci morali vedeti, da so vse bližnje in daljne plinarne urejene za najboljši premog in so ga prav vse naše plinarne upravitelje iz Šlezije. Ker so torej čistilne naprave ljubljanske in drugih plinarne urejene za najboljši šlezjski premog, sedaj pri rabi kočevskega in črnomeljkega premoga ne moremo imeti tako dobrega plina kot prej. Ker je pa Kr. Civilni Komisariat ljubljanski plinarni predpisal enako kaloričnost premoga, kakršna je predpisana v Italiji, torej 3500 kalorij, a prej smo iz šlezjskega premoga proizvajali samo 3200 kalorij, je naravno, da se sedaj pri proizvodnji plina iz elabega kočevskega premoga porabi več plina za isto storitev kot prej.

Kar se pa cene plina tiče, moramo povedati, da je bila plinarna že pred večini meseci upra-

vičena povišati cene plina, ker se je že tedaj šlezjski premog od 50 din podražil na 1000 din za tono. Sedaj so pa razmere še mnogo hujše, vendar pa plinarna še vedno ni podražila plina. Zato je mestna plinarna ljubljanska resnična izjema v primeri s splošno podražitvijo vsakega življenja.

Ker bomo pa v kratkem spet dobili šlezjski premog, bo plin spet čist in brez vonja, prav tako bo pa plinarna spet pričela prodajati koks.

Lahko bi našli še dosti dolgo vrsto takih in podobnih pritožb in nezadovoljnosti naše javnosti, ki pa vse dokazujejo, da se ljubljanci mnogo premalo zavedajo današnjega časa in razmer. Ko nas sosedje zavidajo in bi radi vsak trenutek zamenjali z ljubljanci, poskusimo tudi mi postati nekoliko manj razvajeni in bolj skromni ter priznamo, da se nam godi mnogo bolje kot smo pričakovali.

Štiri tekme za pokal SNZ

Včeraj so bile odigrane štiri tekme za pokal Slovenske nogometne zveze. To je bila tretja nedelja tekem, tekmovalnih terminov za te tekme pa bo zasedenih osem. Včerajšnje tekme so bile ostre, ker vsakemu moštvu gre za to, da zmaga na svojem igrišču odloči čim više v svojo korist. Pa nekaj podrobnosti.

Mars : Moste 2 : 2 (1 : 1)

Tekma je bila na igrišču Ljubljane. Mars je šel na igrišče, kakor je bilo videti, kot da ima že zmago v žepu. Pa se je krepko urezal, kajti v Moščanih je naletel na trdga in žilavega nasprotnika. Moščani so igrali borbeno nogomet, imajo odlični start in ne popuste niti najmanjše prilike, da dosežejo gol. Njihovi napadi so vedno nevarni, pa čeprav napadajo včasih samo trije napadalci ali pa še manj. Najboljši med njimi je vsekakor Plečko v srednjem krilu, ki je neumoren graditelj in lepo deli žoge. Enako dober je bil tudi Nagode v obrambi. — Marsovci so nasprotnika vidno podcenjevali in to bi jih skoraj stalo tekmo. V današnji tekmi jim ni hotelo nič sratati in že si gurne gole je moščanski vratar ujel na sami črti. Nekajkrat so Moščane tako stisnili v obrambo, da je bilo vse pred njihovim golom, toda gola ni hotelo biti. Po nekaj letih je nastopil pri Marsovcih zopet Slapar, ki je igral zelo lepo in premišljeno, manjka mu pa še potrebne držljivosti. Marsovci bodo morali napeti prihodnjo nedeljo vse sile, če bodo hoteli še naprej tekmovali za razpisani pokal. Drugo nedeljo bo tekmo gotovo ena izmed najbolj zanimivih, kar jih bo na sporedu.

Hermes : Svoboda 7 : 0 (3 : 0)

Hermes je danes zapiral visoko zmago v svojo korist. Igrali pa so Hermesani zelo ostro, da ne rečemo surovo. Mnogokrat je šlo celo na noge. Mladi Svobodaši si skoraj niso upali več na žogo in so jo rajši prepustili nasprotniku. Zaradi surove igre je moral sodnik izključiti Aljančiča, čeprav bi to zaslužil že precej prej. — Svobodaši so mladi fantje, ki igrajo v Ljubljani prav gotovo skoraj najlepši nogomet, vendar pa nasproti ostremu nasprotniku podležejo, ker so jim pač noge »drage«. Z današnjim visokim rezultatom se je Hermes plasiral v nadaljevanje tekmovalja za pokal. — Še nekaj naj omenimo ob tej priliki: Kot je znano, ima Hermes na igrišču lepo garderobo, najboljšo v Ljubljani, vendar pa so se morali Svobodaši sleti kar na tekalšču, ker ni bilo prostora za nje pod streho. Čudna »športna« vljudnost! Želim, da bi kratka opomba zalegla. Sodil je g. Mrdjen.

Ljubljana : Korotan 5 : 1 (3 : 1)

Izmed štirih parov, ki so danes nastopili, je bila Ljubljana sigurno zmagovalca. Ljubljana je imela ves čas igro v svojih rokah, toda pri streljanju na gol je spremljala velika smola. Tudi nekateri igralci so bili slabi (Šanti). — Korotan je igral s srečo in je dosegel tudi prvi gol, vendar pa tempa ni mogel vzdržati in je tehnično boljšemu nasprotniku podlegel. Tekma je bila ostro in je moral sodnik po enega igralca na vsaki strani izključiti. Pepček je bil moral zaradi poškodbe predčasno zapustiti igrišče. Drugo nedeljo bo imela Ljubljana s Korotanom še lažji posel, ker igra na svojem igrišču. Sodil je g. Dorčec.

Grafika : Slavija 4 : 3 (2 : 3)

Enakovredna nasprotnika sta se srečala na igrišču Mladiki. Tekma je bila živahna in polna lepih potez. Slavijaši so igrali borbeno, ostro so startali, toda pravilno. Fantje igrajo s srečo in Grafika bodo morali napeti prihodnjo nedeljo vse sile, če bodo hoteli spraviiti zmago. Slavija je moštvo mladih igralcev, ki ima bodočnost. Prav dober med njimi je vratar, ki je hladnokrvn in prepreči nevarne situacije v zadnjem trenutku. Dober je tudi srednji krilec in pa levo krilo Kržan. Pribošek ni imel dneva. — Grafika je igrala tehnično precej bolje od svojega nasprotnika, toda zaključne poteze ni bilo od nikjer. Manjka ji borbenosti. — Juniorske tekme pa so se končale takole:

Jadran : Svoboda 0 : 0 — Mladika : Moste 1 : 1
Hermes : Slavija 1 : 0 — Mars : Korotan 4 : 1.

Juniorski lahkoatletski nastop SK Planine

Zmago Košir je zboljšal nekdanji rekord na 2000 m za 6 sekund

Ljubljana, 8. junija.

Danes je lahkoatletska sekcija Planine priredila že svoj drugi letošnji nastop. Tokrat so tekmovali juniorji. 50 lahkoatletov se je prijavilo in prav toliko jih je prišlo na start. Kakor je videti, se lahkoatletika pri nas krepko dviga, česar smo prav toliko jih je prišlo na start. Kakor je videti, lo, da imamo med mladimi nekaj odličnih talentov. Med temi naj omenimo Koširja, ki je na današnjem nastopu pretekel 2000 m dolgo progo v času 5:42,2, kar je za celih 6 sekund boljše od nekdanjega državnega rekorda. Rezultati današnjega tekmovanja pa so naslednji:

800 m omladinici: 1. Potočnik (PL) 2:10,3, 2. Magušar (I) 2:12,4, 3. Kraner J. (H) 2:22,4; 300 m juniorji: 1. Novak (I) 40,2, 2. Mramor (I) 42,0, 3. Gorkič (H) 42,4; 1000 m jun. B in C: 1. Jovan (PI) 2:54,8, 2. Megušar II (I) 3:03,2; met diska omladinici: 1. Merala R. (PI) 33,73, 2. Kuk A. (PI) 30,74, 3. Kompare (PI) 30,13; met kopja jun. C: 1. Trček (I) 49,25, 2. Urbančič (PI) 41,20, 3. Gorkič (H) 39,65; met krogla jun. C: 1. Kompare (PI) 12,72, 2.

Merala M. (PI) 12,39, 3. Urbančič (PI) 12,34; tek na 200 m zapreke: 1. Lušický (PI) 28,5, 2. Malič (H) 29,0, 3. Polak (H) 29,3; skok v višino jun. C: 1. Dolgan (H) 155 cm, 2. Dogač (PI) 155, 3. Merala M. (PI) 150; skok v višino omladinici: 1. Pfeifer (I) 160, 2. Omahen (PI) 160, 3. Mihelčič (PI) 155; tek na 80 m finale jun. C in B: 1. Zupančič (H) 9,6, 2. Bratož (PI) 9,7, 3. Jager (I) 9,8; tek na 2000 m: 1. Košir (PI) 5:42,4 (6 sekund boljši od prejšnjega jugosl. rekorda); skok s palico: 1. Bratovč (H) 320 cm, 2. Glavič (H) 300 cm, 3. Janež (PI) 290 cm; troskok seniorji: 1. Kraner (PI) 12,25; troskok omladinici: 1. Nabernik II (PI) 12,85, 2. Merala M. 11,65, 3. Kuk A. (PI) 11,50; štafeta 4x200 m: 1. Planina 1:37,9, 2. Hermes 1:38,0, 3. Ilirija 1:38,1; štafeta 4x100 m: 1. Ilirija 48,3, 2. Hermes 50,1. Gledalec je bilo precej. Na današnjem nastopu so tekmovali že tekmovalci za tisti klub, za katerega so se prijavili, kajti Slovenska lahkoatletska zveza je sklenila, da bo dovolila prost prestop vsem lahkoatletom, brez karentne dobe, do 15. junija. Juniorski nastop je povsem uspel.

Naročnikom in prijateljem

»Obiska«

Na številna vprašanja, ki jih uprava lista dan za dnem dobiva glede tega, kaj je »Obiskom«, sporočata uradništvo in uprava, da revija zaradi izrednih dogodkov, ki so močno vplivali na položaj v tiskarski stroki, dozdaj ni mogel redno izhajati. Zda pa so končane vse priprave za zagotovitev nadaljnjega izhajanja. Za mesec, v katerih list ni mogel iziti, bo v kratkem izdana skupna številka z obilno in pisano vsebino. Izid te povečane številke bo pravočasno sporočen v »Slovenec« in »Slovenskem domu«.

Novo mesto

Kaj bo z novim mestnim kopališčem na Krki. Kakor znano, je mestna občina imela v načrtu zgraditi novo kopališče na Krki, ki je iz tujskoprometnih in domačih higienskih ozirav mestu nujno potrebno. Mestna občina je imela pripravljene že vse načrte in naročila tudi že potrebno železo ter deloma to železo pri Kranjski industrijski družbi že plačala. Daje je imela v načrtu pri premožnejših Novomeščanih najeti posojilo v znesku 300.000 din proti znosnim obrestim. Nastale razmere so trenutno izvedbo teh načrtov onemogočile. Da bi se omogočili omenjeni načrti, bi bilo treba rešiti vprašanje dobave za deloma plačanega železa in posojila ali podporo bi bilo treba dobiti pri javnih činiteljih, ker je danes pač težko pri privatniku dobiti kako posojilo. Občini in pa tistemu javnemu činitelju, ki bi dal na razpolago potreben kredit, bi bilo mestno prebivalstvo hvaležno, saj se dobro zaveda, kako nujno potrebno je novo kopališče, če hočemo, da bo dotok turistov v Novo mesto in njegovo okolico večji, kakor je bil doslej.

Planinska flora je zaščitena. Meseca marca letošnjega leta je okrajno glavarstvo vsem orožniškim postajam, občinam in šolskim vodstvom poslalo okrožnico s seznamom vseh redkih planinskih cvetlic, ki so po zakonskih določilih zaščitene in katerih trganje, prodajanje in kupovanje je strogo zabranjeno. Med cveticami, ki prihajajo v novomeškem okolišju v poev, je božje drevesce ali božji les. Na to okrožnico opozarjamo vse tiste turiste, katerih ljubezen do planinske flore je le preveč goreča in ki iz te povsem zgrešene ljubezni trgajo in uničujejo naše redke planinske cvetlice, ki jih mora vsak vreden turist štiti, ne pa uničevati.

Skešan cigan pred sodniki. V petek se je pred malim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča zagovarjal 24-letni cigan Anton Teodorovič, ki so mu v ciganskih krogih po domače pravili Rave, in ki je imel svoje nestalno bivališče nekje v kočevski okolici. Cigan se je meseca marca spozabil in je na občinski cesti v Kočevju ukradel tri železne rešetke, ki so bile last kočevske občine, meseca oktobra pa je v Gorenjah posestniku Jožetu Percu ukradel pet praznih vreč. Vse te ukradene predmete je Rave prodal. Zaradi teh dveh rešitev se je Rave v petek znašel pred novomeškimi sodniki. Možakar pred sodiščem ni vedel povedati točnega datuma svojega rojstva, le za leto je vedel. Na sodišču so mu seveda znali točno povedati, kdaj je bil rojen. Tudi je cigan pozabil, da je bil leta 1938 od kočevskega sodišča kaznovan, iz sodnih spisov pa so ga nato spomnili, da je v resnici že bil kaznovan, da pa zaradi pogojne sodbe kazni ni odsedel. V nasprotju s sicer običajnim ciganskim zaničanjem je Rave svoj greh odkrito in skešano priznal in v svoj zagovor navajal, da je predmete ukradel zato, da si je mogel kupiti žgance in da je bil ob času izvršenih tatvin tako lačen, da je komaj stal. Na predsednikovo vprašanje, če je tudi sedaj lačen, je z veseljem mogel odgovoriti, da ni in da, hvala Bogu, dobi zadosti hrane. Sodniki so skešanega cigana obsodili na 4 mesece strogega zapora.

Dve hudi nesreči

Ljubljana, 9. junija.

Včeraj sta se dogodili dve hudi nesreči. Prva se je dogodila takole: Z včerajšnjim nedeljskim vlakom se je z Vrhnike peljal strojevodni pripravnik Fran Kavčič. Star je 29 let in stanuje v Bohoričevi ulici 4. Vrhnican je peljal že v mesto, ko je tedaj Kavčič padel z drvečega vlaka na železniškem prelazu v Vošnjakovi ulici. Ponesrečeni Kavčič je oblezel na progi z veliko rano na glavi in hudimi notranjimi poškodbami. Kavčič je imel glavo na temenu močno razmesarjeno in so mu jo zdravniki v bolnišnici takoj zašili. Le malo je verjetno, da bi ponesrečeni Kavčič težke poškodbe preстал.

Drugo nesrečo pa je doživel avtomobilski mehanik Novak Anton. Nedelja je bila, pa si je vzel motor in se odpeljal proti domu v Senebrje. Kar nenkrat pa je Novak padel. Nič hudega ne bi bilo, če bi ne bil vozil z veliko brzino. Tako pa... Z drvečim motorjem vred je padel in je pri padcu dobil pretres možganov in hude notranje poškodbe. Njegove poškodbe so še mnogo bolj nevarne, kakor pa jih je dobil zgoraj omenjeni Kavčič. Življenje obeh vaita na nitki.

Spopolnitve v blagovnem prometu

Dne 9. junija 1941 se uvede med postajama Ljubljana in Logatec avtomobilski blagovni promet. Zato je od tega dne dalje dovoljeno sprejemati na prevoz blagovno in navadno kovosno blago na postaji Ljubljana za postaje proge Logatec—Postumia Grotte loco in tranzit za postaje italijanskih železnic ter obratno. Od prevoza so izključene pošiljke, težje od 500 kg ali daljše od 3 m ter predmeti, navedeni v Pril. I. M. K. R. in v Pril. III. U. P. 2. in predmeti, ki bi mogli škodovati drugi robi ob skupnem tvorjenju. Pošiljke, namenjene za postaje preko mejnega prehoda pri Rakeku, se odpravljajo na osnovi mednarodnega tov. lista, ostale pošiljke pa s tovornimi listi za lokalni promet po določbah Osnovne tarife. Za računanje voznine in stranskih pristojbin so merodajne lokalne tarife prizadetih železnic. Vozarina se računa na osnovi kilometrske razdalje daljinarja zvezek 2., veljavne od 16. decembra 1937. Poleg tarifske voznine in pristojbin se računa za pretovarjanje robe iz železniških vozil na tovrne avtomobile in obratno za vsakih začetih 100 kg še pristojbina 1 din. Uporaba jugoslovansko-italijanske zvezne tarife ni dopustna, ker je razveljavljena. — Direkcija železnic.

Koledar

Danes, ponedeljek, 9. junija: Prim. in F., turek, 10. junija: Marjeta, kr.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10; mr. Bohinec ded., Cesta 29, oktobra 31. Tečaj za električno in avtomobilno varjenje (začetni in izpopolnjevalni) se bo pričel v ponedeljek 16. junija v šolski varilnici Tehnične srednje šole v Ljubljani. Tečaj s celodnevnim poukom bo trajal osem dni. Prijave sprejema do 14. junija šolska uprava.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Ponedeljek, 9. junija ob 19.30 Ana Christie. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. (Igrala bo skupina mariborskih slovenskih igralcev). Turek, 10. junija ob 19.30: Bog z vami, mlada let! Red A. Sreda, 11. junija ob 19.30: Cigani. Izven. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah.

Opera:

Ponedeljek, 9. junija ob 19.30: Baletni večer. Maska in Irene Kirbos. Izven. Turek, 10. junija ob 19: Don Kihot. Red Turek. Sreda, 11. junija ob 19: Baletni večer. Red Sreda.

Charlie Chan v San Franciscu

»Kaj naj torej storimo?« je vprašala mladenka.

»Stalno bo treba paziti na Li-Gunga, pa tako, da sam tega ne bo opazil. Če bo poskušal pobegniti iz Honoluluja, ga bodo prijeli trde roke. Naj kar sedi in molči kot zimski sukna, ki je zaprta polati v omari.«

Chan se je obrnil k Barryju Kirku:

»Ali me peljete nazaj v moj hotel?«

»Ne,« je smeje odgovoril Kirk. »Če mislite razvozlati to uganjko, je potrebno, da stanujete v mojem nebotičniku, kjer se je zločin dogodil. Kaj mislite o tem, gospodična?«

»Mislim, da mora gospod Chan sprejeti vaše ljubezveno vabilo.«

»Precej samote moram užiti tam gori v megli... Posebno odkar nimam več nobenih gostov... Zares, gospod Chan, silno veselje bi mi naredilo, če bi moje vabilo sprejeli. Na razpolago vam bom dal sobo sira Frederika.«

»Ne vem, kako se vam bom za vse to oddolžil.«

»Predvsem moramo v mojo pisarno,« je rekla Morrow. »Rada bi vas predstavila državnemu tožilcu. Ze od vsega po-

četka moramo biti le trdna skupina prijateljev.«

»Popeljal vas bom tja, kamor želite, je odvrnil mladenič in usmeril svoje vozilo po ulicah, ki so vodile do državnega tožilstva.«

Sam je ostal v avtomobilu, medtem ko sta gđ. Morrow in Charlie Chan odšla v poslopje.

Nadzornik Flanery je bil že tam.

»Gospod Trent, dobro vest vam pri- našam,« je začela mladenka. »Oh, opro- stite, dober dan gospod Flanery!«

Flanery je mrko pogledal Chana.

»Kako pa vi tukaj? Mislim sem, da ste že na poti v Honolulu.«

»Morebiti vas bom razveselil, če vam povem, da sem se premislil,« je pikro odgovoril Chan. »Gospodu se je posre- čilo prepričati me, da je treba ostati tu- kaj, da bi skromne sposobnosti svojega razuma pridružil vaši visoki inteligenci.«

»Res?« je zamrmral Flanery.

»Da, ali ni to lepo?« je rekla mla- denka. »Gospod Chan vam bo pomagal.«

Nato se je obrnil k svojemu čelu:

»Potrebno bi bilo, da mu začasno daste kakšno službo in da ga sprejmete

kot osebnega, izredno sposobnega detek- tiva.«

Državni tožilec se je nasmešnil:

»Takšno ravnanje ne bi bilo popolno- ma v skladu s predpisi in pravili.«

»To je izključeno,« je pritrdil Flane- ry.

»Zakaj?« se je vtaknila vmes gospo- dična. »Ta primer je tako zapleten, da ne bomo nikoli imeli zadosti osebja, ki nam bo pomagalo. Gospod Chan vam nikjer ne more biti na poti, gospod Flane- ry. On bo z vami sodeloval kot sve- tovalec, vi ste pa tako razumni, da boste znali ceniti dobre nasvete.«

»Seveda, v skladu z njihovim vredno- stjo,« je odgovoril nadzornik.

Mladenka je pogledala svojega čefa, kakor bi ga hotela pridobiti.

»Vi ste član policije v Honolulu in ste sedaj na dopustu, ali ne?« je vprašal državni tožilec Chana.

»Da, na dopustu, ki se vleče kakor harmonika,« je potrdil Chan.

»Da, v tem primeru navzlic želji gos- podične ne vidim razloga, zakaj bi nam vi pomagali. Zapomnite si samo to, da ne bi smeli ovirati gospoda Flaneryja pri njegovem delu.«

»Dobro je, da ste to omenili,« je od- vrnil Flanery in se obrnil h Chanu: »Tle-

pomeni, da nepoklicani ne sme v vsako stvar vtikati svojega nosu.«

»Modri Konfuce je rekel: Kdor ni član ministrstva, se ne sme vtikati v vladne posle — je odgovoril Chan. »Vi imate voditi preiskavo, kar se pa mene tiče, bom ostal v ozadiju in bom samo razmišljal.«

»Na to pristane,« je odgovoril Flane- ry. »Jaz bom vodil uradno preiskavo. Sedaj bom takoj zaslial tisto Garlandovo. En biser iz njene biserne ovrtnice je bil najden pod pisalno mizo sira Fre- derika. To stvar bom razčistil.«

»Gospod Flanery, nikar ne mislite, da se mislim vmešavati v vaše posle,« je za- čela gospodična. »Toda, kar se tiče žena, ki so zapletene v to afero, bi bilo boljše, da jih prepustite meni v zaslisanje. Jaz bom najbrž znala iz njih iztisniti več kakor vi. Ali mi hočete prepustiti gospo- dično Garland?«

»Ne razumem vaših razlogov,« je trdo- glavno odgovoril Flanery.

»Zakaj ne, g. nadzornik,« ga je pre- kinil državni tožilec. »Gospodična Mor- row je zelo spretna. Prepustite ji ženske, vi si pa pridržite moške.«

»Kakšne moške? V tej aferi so samo

ženske.«

Misleč, da je stvar urejena, je gospo- dična z nasmehom pogledala nadzornika:

»Hvala vam, g. Flanery. Poiskala bom torej gospo Garland. Je pa še neka žen- ska, katero bo treba zaslisliti, namreč gospodično Lillo Baar. Skušala bom go- voriti najprej z njo. O poteku svojega dela vas bom sprosti obveščala, to se ra- zume.«

»Krasno! Kaže, da sem jaz tukaj po- polnoma odveč in le toliko potreben, da bom poslušal vaše pripovedke, ko bo vse že gotovo.«

»Nimate prav,« je vtaknil Chan. »Vi ste vse. Ko bo nastopil trenutek zmage, kdo bo pobral lavorike, in sicer po pravi- ki? Nadzornik Flanery, ki je prevzel nalogo, da bo vodil preiskavo! Ostali bodo izginili kakor megla pred soncem.«

Gospodična Morrow je vstala:

»Sedaj moramo iti, g. nadzornik. Saj bom kmalu spet pri vas. Greva, gospod Chan?«

Veliko povpraševanje po italijanskih češnjah

Preden sadje odpošljejo v tujino, se prepričajo, če je zdravo in za izvoz primerno

Kot vsako leto, je tudi letos mnogo povpraševanja po italijanskih češnjah v tujini, zlasti v Nemčiji, Belgiji, na Holandskem in v skandinavskih državah. Kakor poroča L'Informazione Economica Italiana, so bili letos izdani še prav posebno strogi ukrepi za zagotovitev čim večjega izvoza domačega vrtnega sadja, predvsem tudi češenj. Za vsako odposiljko mora izvoznik imeti prej posebno potrdilo, da je sadje, ki ga pošilja v tujino, res zdravo. Na podlagi natančnega pre-

gleda za izvoz namenjenega sadja se potem izdaja izvozno dovoljenje. Če se pri pregledu ugotovi, da sadje ni zdravo, kakor na primer, da je začelo že gniti ali pa da še ni zadosti zrelo, ne sme biti odpremljeno v tujino, ker bi bilo to kaj slabo priporočilo za vse italijanske izvoznike. Nadzorstvo nad sadjem, namenjenim za izvoz, se izvaja na nakladalnih postajah, preden ga spravijo v primerne zabojnike. Tudi pakiranje samo mora biti izvedeno po predpisih.

Koroški tobak

Pridelovali ga bodo v Labodski dolini pri Osojskem jezeru

Ker so se poskušali ki so jih zadnji dve leti delali s saditvijo tobaka na Gradiščanskem, na Štajerskem in v župi Fürstenfeld, rodili dobre uspehe, so zdaj sklenili, da bodo začeli saditi tobak tudi na Koroškem. V ta namen so v Labodski dolini že posadili več hektarjev zemlje z dragoceno tobačno rastlino ameriške vrste, kakršna goje v Avstriji. V bližini Osojskega jezera pa so dali prednost vrsti tobačne rastline, ki ne vsebuje nikotina. Razne alkaloidne snovi, ki jih bodo dobili na teh tobačnih nasadih samih, bodo uporabili za boj proti zajedavcem.

Ustanovitev Klimatološkega zavoda v Rimu

Stalna komisija za mineralne vode pri Narodnem svetu za raziskovanje, ki ji predseduje član Italijanske Akademije De Blasi, je zdaj imenovala posebno tehnično komisijo, ki ima nalogo, izdelati načrt za ustanovitev in delovanje Narodnega hidroklimatološkega zavoda.

Nov kemični izum

ki bo povečal trpežnost gumijastih cevi

Madžarski časopis poroča, da so bili v nekem kemičnem zavodu te dni končani poskusi, ki so šli za tem, kako najti tekočino, s pomočjo katere bi bilo mogoče povečati trpežnost in tako zmanjšati porabo gumijastih avtomobilskih cevi. To bi se doseglo na ta način, da bi z dotično tekočino gumijaste cevi pred uporabo namazali. Madžarski listi pripominjajo, da so ti poskusi rodili odlične uspehe in da bodo ta novi način varčevanja z gumijem kmalu tudi v praksi začeli izvajati v velikem obsegu.

Tudi to je eden tistih številnih izumov, za katerega je dala glavno pobudo sedanja vojna s svojimi številnimi omejitvami.

Japonci in Japonke se vadijo v tem, kako je treba ravnati, kadar pribrne nad mesto sovražna letala in vržejo nanj zažigalne bombe. Da bi čimprej pogasili požar, podajajo vodo iz roke v roko.

V versajskih vrtovih se bodo naselile družine s številnimi otroki

Iz Pariza poročajo, da bodo slovite versajske parke in vrtove, kjer je bilo svojčas toliko razkošja in toliko veselega razpoloženja, izročili drugemu namenu, kakor pa so mu služili prej. Tam namreč zdaj nameravajo urediti hišice in vrtove za takšne družine, ki imajo večje število otrok in si dozdaj niso mogle privoščiti primerne stanovanj, kaj šele, da bi imele na razpolago kak vrt za obdelavo. Na tem novem stanovanjskem področju bo našlo zavetišča okoli 150 takšnih revnih družin s številnimi otroki.

Požar 1260 m pod zemljo

Po poročilu iz Bruslja je te dni izbruhnil v premogovniku blizu mesta Charleroi silovit požar v globini 1260 metrov. Rudarji so bili v tem trenutku na delu. Bilo jih je v dotičnem rovu, kjer je požar nastal, k sreči le enajst. Devetim se je kljub naglici, s katero se je ogenj razširil, posrečilo rešiti se, dotim je za dva prišla pomoč prepozno in sta v rovu zgorela.

Izšla je zbirka spisov o Behringovi odpravi na Kamčatko

Pred dobrim tednom je poteklo 200 let, od kar je umrl sloviti danski pomorščak Behring, po katerem se imenuje tudi morski preliv med Azijo in Severno Ameriko. Kakor smo zadnjič že poročali, je sovjetska vlada sklenila temu slavnemu možu postaviti na Behringovem otoku nagrobni spomenik. Behring je bil namreč tedaj, ko je odkril ta otok v mrzlih severnih vodah, v ruski službi. Zdaj pa je prispelo iz Moskve poročilo, ki pravi, da je Osrednje ravnateljstvo za arhive v Sovjetski zvezi ob priliki 200 letnice Behringove smrti izdalo tudi zbirko spisov tega danskega pomorščaka, ki se nanašajo na njegovo odpravo na polotok Kamčatko.

Smrtna kazen za sodelovanje pri vojnih akcijah v Grčiji

Atene, 3. junija. s. Grška vlada je izdala zakon, po katerem bo kaznovan s smrtjo sleherni grški državljani, ki bi kakorkoli sodeloval pri vojnih operacijah.

Iz reprezentativne razstave moderne slovenske umetnosti v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani

Marij Pregelj — Krajina

Marij Pregelj

Rodil se je leta 1913 v Kranju. Po končanih gimnazijskih študijah je študiral na umetniški akademiji v Zagrebu. Potoval je v študijske svrhe v Italijo in Francijo. Razstavljal je v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. — Pregelj se je pridružil barvnim interpretom s ploskovitimi dekorativnimi učinkami (Matisse na primer), njegovi osebnosti odnosi do prevzetih oblik pa so stvar nadaljnjega razvoja. Trdnejša oporišča kažejo predvsem tihožitja in figuralka.

Pomemben uspeh na polju optike

»Oblečeni« objektiv, ki bo dajal neprimerno razločnejše slike

Tudi izumitelji na polju optike nič kaj dosti ne zaostajajo v svoji iznajdljivosti za ostalimi. Vedno najdejo kaj novega, s čimer presenetijo svet, zlasti pa seveda ljubitelje fotografske umetnosti. Tako poročajo zdaj iz Nemčije, da je tvrdka Zeiss prišla na dan z novo iznajdbo, o kateri pravijo, da utegne res prinesiti na polje optike pravcato revolucijo. Gre za izum novega fotografskega objektiv, s pomočjo katerega bo mogoče delati dosti jasnejše slike na velike daljave, kakor pa do zdaj. Dosedanji objektiv je treba prevleči le s tanko plastjo neke izredno prozorne snovi — kaj

več o tej snovi še ne povedo — pa se s tem že doseže, da je posneta slika za 20 do 40 odstotkov jasnejša, kakor pa bi bila sicer. Takšni »prevlečeni« objektivji bodo posebno priporočljivi za uporabo pri sodobnem letalstvu. Ogledniška letala bodo s pomočjo tako izpopolnjenih fotografskih aparatov lahko pošiljala svojim poveljstvom neprimerno razločnejše slike raznih vojaških in drugih ciljev, zaradi česar se bodo poveljstva lahko natančneje poučila, kakšen je trenutni položaj na sovražnikovi strani.

Z nikotinom nad kožne bolezni

Presenetljiv uspeh ameriškega zdravnika

Iz Birminghama v Alabami je prišla novica, da je tamkajšnji zdravnik dr. Thomas Spies dosegel nove odlične uspehe pri zdravljenju kožnih bolezni, ki so v južnem delu Združenih ameriških držav precej razširjene. To se mu je posrečilo na ta način, da je začel vbrizgavati bolnikom injekcije nikotinske kisline. S takšnimi poskusi je dr. Spies začel že približno pred štirimi leti in je od tedaj imel opravka z okrog 4000 bolniki, ki so trpeli za različnimi kožnimi boleznimi. Poročilo pripominja, da je vpravi s temi injekcijami omenjeni zdravnik dosegel naravnost presenetljive uspehe.

Koliko žensk in otrok se je že izselilo iz Londona

Po podatkih, ki jih je objavil londonski radio — tako pravi poročilo iz Rima — so do zdaj londonske oblasti preselile iz angleške prestolnice že 1.315.000 žensk in otrok, in sicer iz tistih mestnih okrajev, ki so najbolj izpostavljeni letalskim napadom. Istočasno je angleško zdravstveno ministrstvo sporočilo, da se je iz Londona prostovoljno izselilo še dosti večje število žensk in otrok tudi iz tistih mestnih četrti, v katerih je bivanje manj nevarno.

Nemški vojniki nakladajo granate na ladjo, da bo z njimi tudi mornariško topništvo dobro založeno.

Kaj naj bi bilo v naši domači lekarni

Brez napisa ne spravljajmo ničesar vanjo

Dostikrat smo v veliki zadregi, ko moramo komu nuditi prvo pomoč, pa nimamo pri roki potrebnih stvari. Zato je prav, da zberemo vsa najpotrebnejša zdravila, obvezilni material, razno orodje in vse potrebno v majhno stensko domačo lekarno, kjer imamo zbrano vse, da ni treba v primeru potrebe iskati zdravil.

Seveda ni mogoče nabaviti že takoj priročne stenske lekarne, nujno potrebno pa je, da se določi poseben prostor, kjer imamo shranjene vse zdrav-

niške pripomočke. Onim, ki si nameravajo nabaviti primerno omario, je priporočati, da si napravijo vrata, ki se odpirajo navzdol, ker služijo tudi kot mizica.

V domačo lekarno spadajo predmeti za prvo pomoč: alkohol, lizol, tenica, očiščena sterilna vata, povoji, nekaj trikotnih rnat in mehkih platnenih krp za obvezovanje, obliž (lenko), termometer za merjenje telesne toplote in drugi za kopeli, pinceta in škarje. Poleg teh pripomočkov za prvo pomoč rabimo tudi nekaj zdravil, praškov proti glavobolu in za potenje, burove tablete ali sintevo vodo, bravove pilule proti nespečnosti, borov vazel in cinkovo mazilo.

V stekleničah hranimo jedovo tinkturo, lizol, čisti alkohol, Hoffmanove kapljice proti slabostim, salicilov spirita za natiranje kože proti kožnim zajedalcem, salmijak proti mrčesnemu pikju in bal-drijanove kapljice za pomirjenje.

V omari hranimo poleg tega še manjše steklenice s širokim vratom, v katerih imamo razne praške: cinkov prašek, dermatolov prašek za sušenje ran.

Poleg teh manjših prostorov rabimo nekaj večjih, kamor shranjujemo različne čaje: lipov čaj za potenje pri prehladu in kašlju, čajbelj za izpiranje ust in zob, ki je prav tako odlično sredstvo proti kašlju, kamilice proti krčm v trebuhu, tav-žentrože, bezgov cvet, kolmež, lapuh, pelin, rman in špajko. Pozabiti ne smemo na karlovarsko sol pri motnjah prebavil, jedilno sodo in gorčično moko.

Čaje hranimo v papirnatih in celofanskih vrečkah z etiketo. Brez napisa ne spravljajmo ničesar v domačo lekarno! Tudi praškov, tablet in tekočin ne. Pametno je, da nosi napis tudi besedilo, kdaj se dotična stvar rabi in koliko se je sme vzeti. Vsega, kar imamo v lekarni, se smemo dotikati le s čistimi rokami, a obvezilnega materiala le z razkuženo pinceto in razkuženimi škarjami. Domača lekarna naj visi na steni in naj bo varna pred nedoraslimi otroki. Vsako leto moramo lekarno skrbno pregledati, dokupiti porabljene predmete in se pripraviti, če so ostala zdravila nepokvarjena. Bogato založena lekarna je lahko vsaki hiši v ponos. Domača lekarna, založena z omenjenimi zdravili in sredstvi za prvo pomoč, zadostuje za prvo silo v vsakem primeru. S tem pa še ni rečeno, da ne bi mogli namesto teh izbrati druga, ki služijo istemu namenu.

Maršal Italo Balbo:

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

Toda naš stroj napreduje, ne da bi kazal kako znamenje o utrujenosti. Oko se nazadnje privadi gole pokrajine, čez katero letimo in na koncu ti osvoji srce nekako surovo občudovanje za te neskončnosti.

Pred seboj imamo še nekaj ur leta. Morda učinkuje puščava na nas s svojim čarom, ki duši z omamo strah kakor kačji pogled. Možgani so polni svetle brezbriznosti. Naša ogromna kolovinska žuželka požira kilometre, preletava divje pomole, polni s hrumom samote, premaguje morje in puščavo. Brez budnega nadzorstva nad voljo bi se človek kaj lahko vdal slehernemu dremanju.

Potem se te pa polasča velika volja, da bi bil spet med ljudmi. Hrepeniš po hišah, po zidovih, po zelenju, da bi ušel čaru puščave.

Rt Juby — jezik zemlje v odprtem morju, letališče na pesku in majhen beli štirikotnik trdnjave, vojašnica ali ječa, žaloben gradič, nad katerim se vzpenja radijska antena — ta kraj je šel mimo naših oči v svoji obupani samoti, brez bilke sveže trave v okolici in brez sence drevesa na tleh, samo na morju je bilo nekaj čolničkov.

Nadaljujemo pot nad gorečim peskom. Vzdolž obale smo že srečali nekaj teh sumljivih bark in homo srečali še druge. Pogled nanje ti ne vzbuja ugodja. Polne so zamorcev, ki se na teh obalah pogosto in z velikim dobičkom bavijo z industrijo letalcev.

Španci, vedno viteški in veliki naši tovariši mahajo iz trdnjave z ogromno zastavo, vihte robce in nam živo migajo v pozdrav. Zbogom prijatelj! »dolga pot nas žene dalje« in rt Juby nas res ne vabi, da bi delali posebno pot.

Nadaljujemo let nad gorečim peskom.

Spominjam se starodavne pripovedi, ki govori o neznani prestolnici zamorcev iz Ria de Oro. Ime naj ji bi bilo Smara, zelo romantično ime. Stala naj bi v notranjosti v suhi strugi Seguet-el-Hamra, ki ga preletimo. Noben belec, pravijo, ni še mogel priti tja. Kakih tri sto kilometrov od obale baje leži.

Letimo natančno nad zalivom El Mers, v čigar smeri leži morda Smara, domnevno mesto zamorskih naslad. Vprašam po pojasnilih tovariša, ki je že letel tod pred letom dni. Treba bi bilo imeti zanesljivo letalo, veliko bencina in dobre priprave na krovu, da bi šel človek gledat. Toda za neskončno puščavo Ria de Oro ni ne zemljevidov in ne točk za ravnanje. Španci zase se niso nikdar pobirali, da bi šli to prestolnico iskati. Mi pa imamo danes drugega posla.

Zdaj je poldne. Vprašam Cagna:

»Imaš tek?«

»Ni sile,« mi odgovori ter mi da razumeti, da ima silovit tek. Prav, pripravil mu bom razkošno kosilo: škatlo mesa, slatine, liter kave.

Pod nami je malo videti. Rt Juby se že izgublja v lahkonosti morske dalje. A glej, na morju se prikaže majhno črno znamenje. Vedno bolj vidno je. Dobiva obliko sulice. Je lepa vojna ladja, ena od naših, morda »Usodimare«.

Grem s strojem čez njo. Vsi mornarji so na krovu, gnetejo se na visokih mostovih in nas pozdravljajo s tisoč gibi. Gotovo vpijejo svoje prisrčne želje. Tudi častniki se vsi stezajo proti nam s poveljniškega mosta in razburjenje ob našem letu je toliko, da pozablja na toga določila v mornarici. Pozdravljajo nas z iztegnjenimi in mahajočimi rokami.

To je trenutek globoke radosti. Mornarji so prinesli na kljun ladje veliko zastavo in jo vihte v zraku.

(Nadaljevanje sledi.)

Naročite in širite „Slovenski dom“!